

Мироненко В.П., Лисняк З.Ю.*Харківський національний університет будівництва та архітектури***ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ КІНОЛОГІЧНОГО СПОРТУ
ЯК АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

Вступ. Історія сучасної людини тісно пов'язана з домашніми собаками. Існує гіпотеза, що одомашнення собак, а також використання вогню і зброї, багато в чому сприяли виживанню предків сучасної людини.

Спочатку сучасні псові були, лисиці як мисливці на дрібну дичину, а потім через стратегії мисливських копитних, що пасуться, вибирали собак з довгими, сильними ногами, які можуть швидко переслідувати переміщення тварин.

Наші предки в значній мірі і з великою користю для себе використовували собак, і багато хто поставив їх в ряд із священною твариною. Так було в Стародавній Греції, Індії, Ірану, Мексики, Месопотамії та інших стародавніх держав. Наприклад, в Давньому Єгипті, був названий на честь собаки ціле місто «Kinopolis».

Мета і завдання. Дослідити історичні передумови формування кінологічного спорту як аспекту соціального розвитку суспільства.

Результати дослідження. Історія сучасного собаководства почалася в 1950-і роки в XIX столітті в Сполученому Королівстві. Найстаріший розплідник і клуб в Сполученому Королівстві організований в 1873 р Kennel Club (рис.1.) Має родовід книгу найстаріших породистих собак. Більшість європейських країн і США є членами ФЦІ, які проводяться під наглядом міжнародних і світових виставках.

У дев'ятнадцятому столітті, собак почали вводити в чисельність підрозділів російської армії. Зокрема, в обороні Севастополя під час Кримської війни брали участь сторожові собаки.

Перший поліцейський розплідник собаки родом з Німеччини, де вже в 1900 році більше 400 поліцейських навчених собак. Після цього, завдяки успішному ви-

користанню дослідницьких собак в боротьбі зі злочинністю в Німеччині, інтерес до спеціально навченим собакам почав зростати.

Рис.1. Самий старий кінологічний клуб «Kennel Club» 1873 р.

У Росії поліцейських собак стали використовуватися в кінці XIX століття. Перший розплідник поліцейських собак були відкриті в Санкт-Петербурзі в 1909 році (рис.2.), і цей рік вважається роком підготовки розплідника кримінальної поліції Петербургу.

Рис. 2. Перший розплідник поліцейських собак Санкт-Петербург 1909 р

У 1921 році Департаментом по кримінальних справах поліції був створений центральний розплідник обслуговування і пошуку собак в Москві, подібні школи були створені і на поле. У 1923 році був відкритий розплідник поліцейських собак в Центральній школі, а в 1924 році більш досвідчений розплідник військової стрільби, тактична школа організованих і спортивних собак.

Використання собак людиною сягає в далеке минуле. Можна з упевненістю сказати, що історія собаки - найстаріша з усіх історій, які пов'язують людину з твариною.

Існують різні припущення про час одомашнення собак. І всі вони ведуть нас до дуже далекого минулого, на багато тисяч років тому (рис.3.).

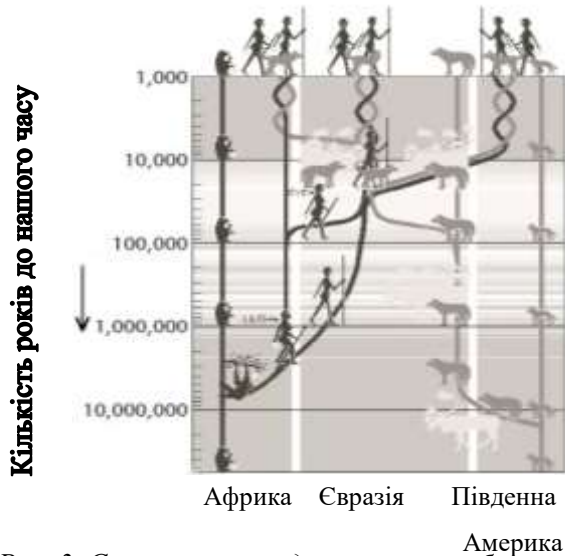

Рис. 3. Схема про час одомашнення собак

Насправді, мисливські породи собак в царській Росії були об'єднані в деякі групи, які належали до багатих дворянам, купці, поміщикам.

Породи собак були записані в родовідні книги, такі як, родовід книга мисливської місії в Москві. Ця книга містить інформацію про собак 1862-1912. Інформація про племінних собак, що містяться і в Україні, які також записуються в даній книзі.

З другої половини XIX ст. формуються перші «заводчики» і кінологічні організації. З'являються перші газетні видання з собаківництва і перші покази (виставки) собак.

Поступово, протягом останніх 250 років собаківники навчилися використовувати корисні ознаки собак не тільки в полюванні, але і в службових цілях.

На розвиток кінології величезний вплив зробили природничо-наукові дослідження, які проводилися вченими, починаючи з XVII століття, і результатом їх

стало накопичення знання про теорію породоутворення, що дало теоретичну базу для розвитку собаківництва. Кінологія як наука тісно пов'язана з біологією, фізіологією і етологією тварин, а також зоопсихологією.

Аджилити - відносно новий вид спорту з собакою, який був винайдений в Англії в кінці 70-х років і стрімко набирає популярність у всьому світі (рис.4.).

Рис. 4. Одні з перших змагань з аджилити 1970-ті

У найпростішому варіанті смуга перешкод в аджилити складається з ряду стандартних об'єктів, які виставляються суддею за його вибором на майданчику приблизно 30 на 30 метрів. На об'єктах ставляться номери, що показують порядок, в якому собака повинна їх пройти. Перешкоди складні в такій мірі, щоб собака не могла їх пройти самостійно. На змаганні спортсмен повинен оцінити смугу, вибрати правильну стратегію і направляти собаку через смугу перешкод, не забуваючи про рівному значенні як швидкості проходження, так і його точності.

Члену оргкомітету Крафтс Джону Верлі було дано завдання організувати веселу виставу на головному рингу. Метою цього подання було привернути увагу публіки протягом перерви між закінченням чемпіонату з послуху і початком суддівства. Через кілька місяців на виставці Крафта спортсмени виступили двома командами по чотири собаки кожна, приголомшив глядачів своїм азартом, жвавістю і послухом.

У 1989 році FCI (Міжнародна кінологічна федерація) визнає цей вид спорту з собакою, міжнародним. Створюється комісія FCI по аджилити, її президентом стає Жан-Поль Пегітдідьє (Франція).

У 1991 році проводиться перший Чемпіонат Європи з аджилити, а в 1996 році - перший Чемпіонат Світу (Швейцарія, м Морж). У наступному, 1997 році, чемпіонат світу пройшов в Данії.

В 1993р був створений перший в новій українській історії дрессіровочний центр «Зотер» (рис.5.) з базовою площадкою на Республіканському стадіоні в Києві.

Назва та символіка центру були запропоновані Веронікою Висоцької - в пам'ять про легендарну охоронну собаку.

Рис. 5. Показові виступи «Зотер» 1994 р.

Не викликає сумнівів, що саме «ЗОТЕРУ» вдалося підтримати традиції вітчизняного робочого собаківництва, а дещо пізніше - освоїти і впровадити у нас міжнародну систему випробувань, як широко практикується вид підготовки собак. У ті смутні часи, коли ДОСААФ припинив своє існування, а дресирування захлеснув потік залишилися без роботи маргіналів, саме «Зотер» зміг взяти на себе нелегку працю проведення змагань собак загальнонаціонального масштабу, тим самим не дозволивши дресируванню піти в «підпілля».

Взаємодія між собаками і людьми, в тому числі участь в спортивних заходах, є вигідними для обох сторін. Теорія самовизначення була використана як основа для вивчення мотивації конкурентів, брати участь в собачих спортивних заходах.

Сімдесят вісім відсотків учасників в основному у віці від 45 до 74 років, і більшість з них зазвичай жінки. Дуже мало учасників віком від 18 до 24 років або вище 75 років. Сімдесят сім відсотків учасників повідомляють про участь більш ніж

в 12 змагань в рік, в той час як двадцять три відсотки повідомляють, про участь менше 6 змагань в рік. Цікавим є той факт, що рівень освіти учасників собачих змагань часто досить високий. Близько вісімдесяти трьох відсотків мають вищу освіту, і з них тридцять два відсотки мають фундаментальну наукову освіту.

Великі міста з населенням понад 500 тисяч, припадає 21% від конкурентів; ще 27% учасників проживають в середніх містах з населенням від 100000 до 500000; додаткові 21% проживають в невеликих містах з населенням менше 100,000, і лише решта 28% проживали в сільській місцевості.

Дослідження також спрямовані на те, що ж мотивує людей брати участь в собачих видах спорту. Мотивацію можна розділити на два типи: «зовнішню мотивацію» проти «внутрішньої мотивації». Зовнішня мотивація дійсно заснована на нагороди, які можуть бути, виграні перемігши конкуренцію. На противагу цьому внутрішньо вмотивовані конкуренти погодяться, що конкурують для задоволення і відкриття нових методів навчання. В першу чергу внутрішня мотивація, а не виграш призвів.

Соціальний аспект конкуренції в кінологічному спорті не слід недооцінювати. Так що в кінологічному спорті, виявляється, що більшість людей змагаються просто тому, що вони отримують задоволення від діяльності, пов'язаної з підготовкою та досягненням їх максимального рівня продуктивності, в той час як їх соціальні взаємодії з однодумцями змушує їх відчувати себе добре.

Висновки. В результаті такого тривалого цілеспрямованого приручення немичуче повинні були з'явитися породи, які можна вважати вітчизняними, що володіють розвиненими в результаті селекційного відбору унікальними якостями. Завдяки розвитку в стародавній Русі полювання широкого поширення набуло мисливське собаківництво. Полювання була засобом добування їжі нижчих шарів суспільства, була улюбленою розвагою для князів і при царському дворі. Розведенням

таких "професійних" представників різних порід займаються спеціалізовані клуби службового собаківництва, які стали з'являтися в Росії ще на початку 20-х років минулого століття. У будь-якому такому клубі є зоотехнік, який відповідає за племінну роботу, а також фахівці з дресирування і керівники різноманітних секцій. Співробітники клубів службового собаківництва організовують виставки і змагання, реєструють цуценят, проводять семінари та зустрічі для членів клубу, займаються вдосконаленням існуючих порід і виведенням нових, допомагають їм в закупівлі необхідного інвентарю та харчування для вихованців, тренують собак відповідно до нормативів. Велике значення в службовому собаківництві має і племінна робота, за якої ведення найсуворішого обліку, а також грамотного відбору особин є неодмінною умовою розведення ідеально відповідають стандартам доберманів, німецьких, вівчарок, боксерів, ньюфаундлендів, ризеншнауцери і представників інших службових порід. Аналіз показав, що існує багато різних причин, чому люди, займаються кінологічним спортом, більшість з них залучені в хороші почуття, а не в отримання нагород. Ці причини включають в себе: поліпшення їх зв'язку з вихованцями (36%), соціальні аспекти участі (40%), користування (31%), можливість для фізичної активності собак (40%) і людей (52%)

або що люди просто отримали задоволення від часу, проведеного зі своїми собаками і задоволення від командного участі (34%). Тільки 13% відзначають, що це була конкуренція і досягнення, яке послужило причиною, їх участі в даному виді спорту.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Колодина В. В. История развития кинологии. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://knowledge.allbest.ru/agriculture/3c0a65625a2bc69a5c43b89421216d27_0.html.
2. Из истории работы служебных собак. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://schkolaring.narod.ru/index/0-13>.
3. Кинология. Учебное пособие для вузов / Г.И.Блохин, М.Ю.Гладких, А.А.Иванов и др. - М.: ООО «Изд-во Скрипторий 2000», 2001.
4. Трофименко О.Л. Біотехнія собаки: посіб. Для вищ. навч. закл. / О.Л. Трофименко, Ф.Й. Поліщук, П.П. Лещинський. - К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2010.
5. Бауэр М. Всегда рядом. Книга о собаках / М. Бауэр; [пер. с сербско-хорватск. В.М. Сушкова]. - М.: Агропромиздат, 1991.
6. Субботин А.В., Ращевская Л.Л. Лечебная кинология. «Макцентр. Издательство»; 2004. - 71с.
7. Гусев В. Охотничьи просторы. №46 – 1989. – 160 с.

Рецензент: д-р архітектури Блінова М.Ю.

УДК 72.01

Matvieiev V.

Kharkiv national university of civil engineering and architecture

THE INFLUENCE OF THE LANDSCAPE AND VEGETATION ON THE PSYCHO-PHYSIOLOGICAL STATE OF VISUALLY IMPAIRED PEOPLE

Completely healthy person with good eyesight perceives landscape and different characteristics of the ground surface relative to his body as a natural thing .He could be stressed out and excited or at the limit of adrenaline only in the face of strong differences of height, surrounded by high cliffs and sharp rocks on the cliff. In such circumstances even completely healthy person feels fear, discomfort and blood pressure drops.

As for the visually impaired and blind, they are doubly affected by this stress, as mainly they are based on their sense of space, and their sense of balance without one of the most important senses - sight. On the one hand, their eyes do not see the danger or see it poorly, but they feel it very strongly.

With regard to the organization of landscape and vegetation in the urban environment, due to